

Επεξηγηματικό σημείωμα συνάντησης με θέμα: Παραγωγή Ζιβανίας, αμπελοοινικού αποστάγματος και αποσταγμάτων φρούτων

Α. ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Η ανάγκη για συζήτηση των προϋποθέσεων που αφορούν την αδειοδότηση προσώπων με σκοπό την παραγωγή ζιβανίας, αμπελοοινικού αποστάγματος και αποσταγμάτων φρούτων καθώς και η αναθεώρηση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου προκύπτει από τα πιο κάτω γεγονότα:

α) Παρατηρείται η διάθεση στην αγορά διάφορων αποσταγμάτων φρούτων καθώς και αποσταγμάτων που παραπέμπουν σε προϊόντα ονομασίας «Ζιβανίας», τα οποία παράγονται από μη αδειοδοτημένα πρόσωπα, με αποτέλεσμα να ελλοχεύουν κίνδυνοι για την υγεία των καταναλωτών από την κατανάλωση προϊόντων μη ελεγμένων από τις αρμόδιες υπηρεσίες, την απώλεια εσόδων από τη μη καταβολή του ειδικού φόρου κατανάλωσης που αναλογεί στα εν λόγω προϊόντα, τη μη τήρηση του προτύπου που διέπει το προϊόν Ζιβανία ως προϊόν Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) καθώς και τον αθέμιτο ανταγωνισμό έναντι των νόμιμα αδειοδοτημένων προσώπων για τη διάθεση στην αγορά των υπό αναφορά προϊόντων και

β) επιδεικνύεται αρκετό ενδιαφέρον από φυσικά ή και νομικά πρόσωπα για εξασφάλιση άδειας παραγωγής μικρής ποσότητας αιθυλικής αλκοόλης με απόσταξη φρούτων, τα οποία όμως δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας για σκοπούς χορήγησης Άδειας Οινοπνευματοποιοῦ Α Κατηγορίας.

Β. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

- Η επεξήγηση της υφιστάμενης εθνικής νομοθεσίας και πώς αυτή παραβιάζεται
- Αναφορά στις πρόνοιες της ενωσιακής νομοθεσίας για το θέμα και πώς οι εν λόγω πρόνοιες μπορούν να αξιοποιηθούν για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος με στόχο την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, τη διαφύλαξη της υγείας των καταναλωτών και των δημοσίων εσόδων καθώς και την προστασία του προϊόντων ΠΓΕ
- Εντοπισμός των προβλημάτων/εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι ενδιαφερόμενοι σχετικά με την αδειοδότηση τους
- Καταγραφή εισηγήσεων για τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου με στόχο:
 - Την αδειοδότηση προσώπων που ενδιαφέρονται να παράγουν και να εμπορεύονται αιθυλική αλκοόλη και αλκοολούχα ποτά σε μικρές ποσότητες.
 - Τον περιορισμό του φαινομένου της παράνομης παραγωγής και διάθεσης αποσταγμάτων φρούτων, αμπελοοινικού αποστάγματος και ζιβανίας.
 - Το ενδεχόμενο νομιμοποίησης της ιδιοκατανάλωσης.

Γ. ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Παραγωγή αποσταγμάτων φρούτων

Η παραγωγή αποσταγμάτων φρούτων, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία εμπίπτει στα πλαίσια της παραγωγής αιθυλικής αλκοόλης και ως εκ τούτου για την παραγωγή τους απαιτείται η εξασφάλιση άδειας Οινοπνευματοποιοῦ Α' κατηγορίας (σχετική νομοθεσία - άρθρα 56 και 57 του περί Φόρων κατανάλωσης Νόμου 91(Ι)/2004 και Γνωστοποίηση Κ.Δ.Π 276/2004). Η εν λόγω άδεια προϋποθέτει ταυτόχρονα την εξασφάλιση άδειας φορολογικής αποθήκης αναφορικά με το

υποστατικό και άδεια εγκεκριμένου αποθηκευτή (σχετικές Γνωστοποιήσεις Κ.Δ.Π. 311/2010 και 312/2010).

Πέραν των όρων και προϋποθέσεων που καθορίζονται στην προαναφερόμενη δευτερογενή νομοθεσία, το κόστος που συνεπάγεται η χορήγηση των πιο πάνω αδειών είναι ως ακολούθως:

- Κατάθεση συνεχούς εγγύησης με ελάχιστο ποσό τις €85.000 (Υπήρξε περίπτωση διαφοροποίησης του ποσού της εγγύησης ανάλογα με την ετήσια παραγωγή του ενδιαφερόμενου)
- Τέλος έγκρισης για τη λειτουργία ιδιωτικής φορολογικής αποθήκης - €1.700
- Ετήσιο τέλος λειτουργίας ιδιωτικής φορολογικής αποθήκης - €1.700
- Ετήσιο τέλος άδειας Οινοπνευματοποιού Α' Κατηγορίας - €2.560
- Ετήσιο τέλος άδειας Οινοπνευματοποιού Α' Κατηγορίας ο οποίος παράγει ή και χρησιμοποιεί αιθυλική αλκοόλη για την κατασκευή αλκοολούχων ποτών, η οποία κατά τα τελευταία τρία έτη δεν υπερβαίνει τα 4.000 λίτρα άνυδρης αιθυλικής αλκοόλης ετησίως - €1.300

2. Παραγωγή Ζιβανίας

Η άδεια κατασκευαστή ζιβανίας διακρίνεται σε 2 τύπους:

α) άδεια κατασκευαστή ζιβανίας σε φορολογική αποθήκη για κατασκευή και εμφιάλωση ζιβανίας και άδεια εγκεκριμένου αποθηκευτή (δηλαδή τα προϊόντα είναι αφορολόγητα) και

β) άδεια κατασκευαστή ζιβανίας φορολογημένων αποθεμάτων για κατασκευή και εμφιάλωση ζιβανίας.

Νομοθετικό πλαίσιο για την παραγωγή ζιβανίας – άρθρα 56 και 57 του περί Φόρων Κατανάλωσης Νόμου 91(Ι)/2004 και Γνωστοποίηση Κ.Δ.Π. 313/2005 «Όροι και προϋποθέσεις για την κατασκευή ζιβανίας και τη έκδοση άδειας Κατασκευαστή Ζιβανίας». Ο κατασκευαστής Ζιβανίας οφείλει επίσης να συμμορφώνεται και με τους όρους των περί Ρυθμίσεως και Ελέγχου της Βιομηχανίας Αμπελοουργικών Προϊόντων (Έλεγχος Ζιβανίας) Κανονισμών του 1998 όπως έχουν τροποποιηθεί.

Στην περίπτωση (α) που αναφέρεται πιο πάνω το κόστος απόκτησης των σχετικών αδειών είναι ως ακολούθως:

- Κατάθεση συνεχούς εγγύησης με ελάχιστο ποσό τις €85.000
- Τέλος έγκρισης για τη λειτουργία ιδιωτικής φορολογικής αποθήκης - €1.700
- Ετήσιο τέλος λειτουργίας ιδιωτικής φορολογικής αποθήκης - €1.700
- Ετήσιο τέλος άδειας Κατασκευαστή Ζιβανίας - €256

Στην περίπτωση (β) που αναφέρεται πιο πάνω το κόστος το κόστος απόκτησης της σχετικής άδειας είναι ως ακολούθως:

- Ετήσιο τέλος άδειας Κατασκευαστή Ζιβανίας - €256

3. Παραγωγή αμπελοοινικού αποστάγματος - Άδεια κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα

Η άδεια κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα παρέχεται με βάση το άρθρο 64 του περί Φόρων Κατανάλωσης Νόμου. Τονίζεται ότι δεν εκδίδεται άδεια για κατοχή και χρήση απλού άμβυκα, εκτός αν ο αιτητής ικανοποιήσει το Διευθυντή ότι ο άμβυκας αυτός θα εγκατασταθεί σε χωριό όπου καλλιεργούνται σταφύλια για την παραγωγή αμπελοοινικού αποστάγματος.

Επιπλέον, ο παραγωγός αμπελοοινικού αποστάγματος απαγορεύεται να προβαίνει σε εμφιάλωση του αμπελοοινικού αποστάγματος εκτός αν κατέχει άδεια που να επιτρέπει την εμφιάλωση η οποία παρέχεται από το Διευθυντή.

Σχετική είναι η Γνωστοποίηση Κ.Δ.Π. 298/2005 «Όροι και προϋποθέσεις για την κατασκευή, κατοχή, χρήση, μεταφορά και διάθεση αμπελοοινικού αποστάγματος και την έκδοση άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα».

Επίσης σχετική είναι η Εγκύκλιος ΕΕ «ΦΚ» (41) με την οποία κυκλοφόρησε η πιο πάνω γνωστοποίηση καθώς και τα ακόλουθα έντυπα:

- Φ.Κ. 15 «Αίτηση για έκδοση άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα (καζανιού)
- ΦΚ.16 «Άδεια κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα
- Έντυπο υποβολής αίτησης για έκδοση άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα (καζανιού) και
- Ενημερωτικό φυλλάδιο προς τους κατόχους άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα (Επισυνάπτεται καθότι δεν υπάρχει διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Τμήματος – Συν 1).

Στο σημείο 8 του ενημερωτικού φυλλαδίου αναφέρεται ότι: «Ο κάτοχος άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα οφείλει να παραδίδει το παραγόμενο από αυτόν αμπελοοινικό απόσταγμα, μόνο σε αδειούχο Οινοπνευματοποιό Α ή Β κατηγορίας ή ποτοποιό ή παραγωγό ο οποίος έχει εξασφαλίσει άδεια από το Διευθυντή για εμφιάλωση του. Τονίζεται ότι είναι ευθύνη των παραγωγών αμπελοοινικού αποστάγματος να εξασφαλίζουν την αγορά του προϊόντος τους από τα πιο πάνω πρόσωπα και να μην προβαίνουν σε παραγωγή του αν δεν έχουν διασφαλίσει τη νόμιμη διάθεση του».

Με βάση το σημείο 10 του ενημερωτικού φυλλαδίου: «Εφίσταται η προσοχή όλων των ενδιαφερόμενων προσώπων ότι σύμφωνα με τον περί Φόρων Κατανάλωσης Νόμο του 2004, συνιστά ποινικό αδίκημα το οποίο επισύρει αυστηρές ποινές, φυλάκιση και δήμευση του αμπελοοινικού αποστάγματος και του άμβυκα:

(α) η κατοχή και χρήση απλού άμβυκα χωρίς άδεια του Διευθυντή

(β) η κατοχή και διάθεση αμπελοοινικού αποστάγματος από οποιοδήποτε πρόσωπο εκτός αν το πρόσωπο αυτό είναι παραγωγός και πωλεί ή διαθέτει αυτό σε Οινοπνευματοποιό Α' και Β' κατηγορίας ή ποτοποιό ή άλλον παραγωγό ο οποίος έχει εξασφαλίσει άδεια εμφιάλωσης του

γ) η μεταφορά αμπελοοινικού αποστάγματος από οποιοδήποτε πρόσωπο, εκτός του παραγωγού ή του προσώπου που νόμιμα κομίζει ή μεταφέρει αμπελοοινικό απόσταγμα, κατά την ενάσκηση της επιχείρησής του και η μεταφορά ή αποστολή αμπελοοινικού αποστάγματος χωρίς την συνοδεία του εγγράφου που καθορίζει ο Διευθυντής.»

Δ. ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Πρόνοιες που περιλαμβάνονται στην Οδηγία 92/83/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19^{ης} Οκτωβρίου 1992 για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στην αλκοόλη και τα αλκοολούχα ποτά.

1. Παραγωγή αιθυλικής αλκοόλης από μικρό αποστακτήριο με σκοπό την εμπορία του.

Το άρθρο 22 της Οδηγίας 92/83/ΕΟΚ επιτρέπει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή Ε.Φ.Κ. ο οποίος μπορεί να είναι χαμηλότερος από τον ελάχιστο συντελεστή αλλά όχι

μικρότερος του 50% του κανονικού εθνικού συντελεστή του ειδικού φόρου κατανάλωσης στην αιθυλική αλκοόλη που παράγεται από μικρά αποστακτήρια των οποίων η παραγωγή δεν υπερβαίνει τα 10 εκατόλιτρα (1000 λίτρα) καθαρής αλκοόλης ετησίως. Για την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ο όρος μικρό αποστακτήριο σημαίνει επιχείρηση απόσταξης που λειτουργεί ως νομικώς και οικονομικώς ανεξάρτητη από κάθε άλλη επιχείρηση απόσταξης και δεν λειτουργούν με άδεια εκμετάλλευσης.

2. Παραγωγή αμπελοοινικού αποστάγματος από ιδιώτη (με τη χρήση απλού άμβυκα) ή σε εγκεκριμένα αποστακτήρια για λογαριασμό του εν λόγω ιδιώτη με σκοπό την ιδιοκατανάλωση.

Με βάση το άρθρο 22(8) της Οδηγίας 92/83/ΕΟΚ τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης για την αιθυλική αλκοόλη η οποία καταναλώνεται από ιδιώτη, τα μέλη της οικογένειάς του ή τους προσκεκλημένους του, υπό την προϋπόθεση ότι δεν μεσολαβεί πώληση, και η οποία:

α) παράγεται από τον εν λόγω ιδιώτη από φρούτα που ανήκουν σε αυτόν, καλλιεργούνται και παρέχονται από αυτόν, από χωράφι το οποίο έχει στην κυριότητά του, με τη χρήση απλής συσκευής απόσταξης μικρής χωρητικότητας, καταγεγραμμένης από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους, και / ή

β) παράγεται για λογαριασμό του εν λόγω ιδιώτη σε αποστακτήρια εγκεκριμένα από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους, από φρούτα που ανήκουν στον εν λόγω ιδιώτη και καλλιεργούνται και παρέχονται από αυτόν, από χωράφι που έχει στην κυριότητά του.

Τα κράτη μέλη περιορίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής ή των μειωμένων συντελεστών σε ποσότητα 50 λίτρων αποσταγμάτων φρούτων κατ' ανώτατο όριο ανά οικογένεια οπωροκαλλιεργητή ετησίως.

Τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν τέτοιου είδους απαλλαγή ή μειωμένους συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης:

α) θεσπίζουν προϋποθέσεις με σκοπό την πρόληψη οποιασδήποτε φοροδιαφυγής, φοροαποφυγής ή κατάχρησης,

β) εφαρμόζουν κατάλληλες απαιτήσεις και διαδικασίες προκειμένου να διασφαλίζουν τον έλεγχο της παραγωγής και της κατανάλωσης, για την πρόληψη διασυνοριακών επιπτώσεων και πωλήσεων, και

γ) καθορίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβιάσεων των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζουν την εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΧΟΥΣ
ΑΔΕΙΑΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΛΟΥ ΑΜΒΥΚΑ

1. Το Τμήμα Τελωνείων ανακοινώνει ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Φόρων Κατανάλωσης Νόμου Αρ. 91(Ι)/2004 Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 3846Α ημερ. 29.4.2004 (άρθρα 64 – 66), και της Γνωστοποίησης του Διευθυντή σχετικά με τους όρους και προϋποθέσεις για την κατασκευή, κατοχή, χρήση, μεταφορά και διάθεση αμπελοοινικού αποστάγματος και την έκδοση άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα, Κ.Δ.Π. 298/2005 Επίσημη Εφημερίδα Αρ. 4007 ημερ. 24.6.2005 για την κατοχή και χρήση απλού άμβυκα (κάζανιού), απαιτείται η εξασφάλιση ετήσιας άδειας του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου προσώπου, η ισχύς της οποίας λήγει την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους.
2. Δεν εκδίδεται άδεια κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα, εκτός αν ο αιτητής ικανοποιήσει το Διευθυντή ότι ο άμβυκας αυτός θα εγκατασταθεί σε χωριό όπου καλλιεργούνται σταφύλια και θα χρησιμοποιείται για την παράγωγή αμπελοοινικού αποστάγματος, με την πρωταρχική απόσταση ζυμωθέντων σταφυλιών ή σταφίδας ή σποικωνοθήπτες υπολειμμάτων αυτών.
3. Διευκρινίζεται ότι οι άδειες για το έτος 2005 θα εκδοθούν με βάση τις δηλώσεις κατοχής άμβυκα που έχουν ήδη υποβληθεί από τους ενδιαφερόμενους στα Επαρχιακά Τελωνεία μέχρι το τέλος του 2004 και ως εκ τούτου δεν απαιτείται η εκ νέου υποβολή αίτησης για το έτος αυτό.
4. Έντυπα αιτήσεων για ανανέωση της εν λόγω άδειας θα αποστέλλονται στους κατόχους άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα πριν από το τέλος του έτους λήξης της άδειας. Έντυπα αιτήσεων για έκδοση άδειας σε πρόσωπα που δεν έχουν υποβάλει τη δήλωσή κατοχής άμβυκα που αναφέρεται στην παράγραφο 3 πιο πάνω, θα διατίθενται στα Επαρχιακά Τελωνεία.
5. Ο κάτοχος άδειας απλού άμβυκα οφείλει να ενημερώνει αμέσως και γραπτά το Τελωνείο σε περίπτωση πώλησης ή μεταβίβασης της κυριότητας του άμβυκα σε άλλο πρόσωπο.
6. Ο κάτοχος άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα οφείλει:
 - (α) να εγκαθιστά τον άμβυκα σε ασφαλές μέρος και να δέχεται πρόθυμα οποιοδήποτε έλεγχο από το Τελωνείο.
 - (β) να διατηρεί τον άμβυκα κάτω από τον έλεγχο του και να τηρεί στοιχεία για τυχόν χρήση του άμβυκα από τρίτα πρόσωπα, όπως ονοματεπώνυμο, ημερομηνία απόσταξης και παραχθείσα ποσότητα.
7. Ο κάτοχος άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα δεν δύναται να προβαίνει στην εμφιάλωση αμπελοοινικού αποστάγματος εκτός αν εξασφαλίσει ειδική άδεια από το Διευθυντή υπό όρους και προϋποθέσεις που αυτός ήθελε επιβάλει.
8. Ο κάτοχος άδειας κατοχής και χρήσης απλού άμβυκα οφείλει να παραδίδει το παραγόμενο από αυτόν αμπελοοινικό απόσταγμα, μόνο σε αδειούχο Οινοπνευματοπαιτή Α' ή Β' κατηγορίας ή ποτοποιό ή παραγωγό ο οποίος έχει εξασφαλίσει άδεια από το Διευθυντή για εμφιάλωσή του. Τονίζεται ότι είναι ευθύνη των παραγωγών αμπελοοινικού αποστάγματος να εξασφαλίζουν την αγορά του προϊόντος τους από τα πιο πάνω πρόσωπα και να μην προβαίνουν σε παραγωγή του αν δεν έχουν διασφαλίσει τη νόμιμη διάθεσή του.

9. Κάθε μεταφορά ή αποστολή αμπελοοινικού αποστάγματος σε αδειούχο Οίνοπνευματοποιό Α' ή Β' κατηγορίας ή σε αδειούχο ποτοποιό ή σε παραγωγό ο οποίος έχει εξασφαλίσει άδεια για εμφιάλωσή του, πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφο, ο τύπος και η μορφή του οποίου καθορίζονται από το Διευθυντή.
10. Εφιστάται η προσοχή όλων των ενδιαφερομένων προσώπων ότι σύμφωνα με τον περί Φόρων Κατανάλωσης Νόμο του 2004, συνιστά ποινικό αδίκημα το οποίο επισύρει αμειψιμής χρηματικές ποινές, φυλάκιση και δήμευση του αμπελοοινικού αποστάγματος και του άμβυκα:
- α) η κατοχή και χρήση απλού άμβυκα χωρίς άδεια του Διευθυντή·
 - β) η κατοχή και διάθεση αμπελοοινικού αποστάγματος από οποιοδήποτε πρόσωπο εκτός αν το πρόσωπο αυτό είναι παραγωγός και πωλεί ή διαθέτει αυτό σε Οίνοπνευματοποιό Α' ή Β' κατηγορίας ή ποτοποιό ή άλλον παραγωγό ο οποίος έχει εξασφαλίσει άδεια εμφιάλωσής του·
 - γ) η μεταφορά αμπελοοινικού αποστάγματος από οποιοδήποτε πρόσωπο, εκτός του παραγωγού ή του προσώπου που νόμιμα κομίζει ή μεταφέρει αμπελοοινικό απόσταγμα, κατά την ενάσκησή της επιχείρησής του και η μεταφορά ή αποστολή αμπελοοινικού αποστάγματος χωρίς την συνοδεία του εγγράφου που καθορίζει ο Διευθυντής.
-